

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 13669

Tarih : 27.08.2025

33534

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın **İçişleri Bakanı Ali Yerlikaya** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Serhat EREN
Diyarbakır Milletvekili

Türkiye'de 1990'lı yıllarda "güvenlik gerekçesiyle" binlerce köy zorla boşaltılmış, milyonlarca yurttaş yerinden edilmiş, bu durum hem Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarıyla hem de demokratik kamuoyunun hafızasında ağır bir insan hakları ihlali olarak yer almıştır. Zorla boşaltmaların ardından köyler uzun yıllardır boş bırakılmış, köylerine geri dönmek isteyen yurttaşlar ise güvenlik, altyapı ve ekonomik gerekçeler öne sürülerek engellenmiştir.

24 Ağustos 2025 tarihinde Hürriyet gazetesinde yayımlanan köşe yazısında Prof. Dr. İlber Ortaylı, Fırat ve Dicle havzasındaki "boşalan köylerin vakit kaybetmeden Asya'daki kardeş potansiyel nüfusla doldurulması gerektiğini", "Uygur çiftçilerin Türkiye'ye getirilmesini" ve "Kırgızların bu topraklarda faaliyet göstermesi" gerektiğini yazmıştır. Bu ifadeler, geçmişte devlet tarafından boşaltılan Kürt köylerini yok saymakta, köylerin sahiplerine iade edilmesi yerine yeni nüfuslarla doldurulmasını önermekte ve açıkça kolonyalist bir demografik mühendisliği meşrulaştırmaktadır.

Kürt halkının tarihsel, kültürel ve toplumsal varlığını göz ardı eden bu yaklaşım, sadece ayrımcı değil aynı zamanda sömürgeci iskân politikalarının günümüzde yeniden gündeme getirilişidir. Halkın toprağından edilmesi, yerine "makbul nüfus" yerleştirilmesi fikri, demokratik toplumun ve halkların eşitliğinin reddi anlamına gelmektedir.

Devletin asli görevi, boşaltılan köylerin sahiplerine iade edilmesi, köylerine dönmek isteyen yurttaşların desteklenmesi ve geçmiş ihlallerin telafisi olmalıdır. Bunun yerine başka nüfusların iskânı, barışı ve toplumsal bütünlüğü tehdit eden kolonyalist bir uygulama olacaktır.

Bu bağlamda;

1. Türkiye'de 1980 sonrası güvenlik gerekçesiyle boşaltılan köylerin toplam sayısı kaçtır? Bu köylerden kaç hâlâ boş durumdadır?
2. Köylerine geri dönmek isteyen yurttaşların dönüşünü kolaylaştırmak için hangi somut adımlar atılmıştır?

3. Boşaltılan köylerin, yerli halk dışında başka topluluklara açılması ya da planlı bir iskân politikası hükümetin gündeminde midir?
4. 24 Ağustos 2025 tarihinde Hürriyet gazetesinde yayımlanan Prof. Dr. İlber Ortaylı'nın yazısında yer alan "boşalan köylerin Asya'daki kardeş potansiyel nüfusla doldurulması" yaklaşımı hakkında hükümetin görüşü nedir? Bu yaklaşım resmi politikalarla örtüşmekte midir?
5. Boşaltılmış köylerin gerçek sahiplerine iadesi ve mağduriyetlerin giderilmesi yönünde bir telafi programı yürütülmekte midir?
6. Devlet, boşalan köylere farklı nüfuslar yerleştirilmesi fikrini kolonyalist bir demografik müdahale olarak değerlendirmekte midir?
7. Hükümet, bu tür önerilerin demokratik toplum düzeni ve halkların eşit yurttaşlığına aykırı olduğunu kabul etmekte midir?
8. 24 Ağustos 2025 tarihinde Hürriyet gazetesinde yayımlanan söz konusu yazıda dile getirilen 'boşalan köylerin Asya'daki nüfusla doldurulması' yönündeki öneri, Kürt halkını yok sayan bir yaklaşım değil midir? Bu öneri ırkçı ve ayrımcı bir nitelik taşımakta değil midir?
9. Devlet, boşaltılan köylerin yerli halkı yerine başka topluluklara açılması fikrini, demokratik toplum düzeni, eşit yurttaşlık ilkeleri ve ırkçılıkla mücadele bağlamında nasıl değerlendirmektedir?
10. Kürt köylerinin boşaltılması ve bu köylerin başka topluluklara açılması yönündeki tartışmalar, ırkçı ve ayrımcı bir politikaya kapı aralamakta değil midir?